

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse “Põllumajandusministri 20. jaanuari 2015. a määruse nr 7 “Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise toetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord” muutmise” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 alusel ja kooskõlas “Eesti maaelu arengukava 2014–2020” meetme 6.3 “Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine” (edaspidi *meede*) tingimustega.

Põllumajandusministri 20. jaanuari 2015. a määruse nr 7 “Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise toetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord” muutmise määrusega (edaspidi *määrus*) viiakse sisse erisus 2015. aasta teiseks taotlusvooruks, võimaldades toetust taotleda seakasvatajatel, kas oma majandustegevuse ümberkorraldamiseks või bioohutuse nõuete paremaks rakendamiseks. Vajalikud muudatused tulenevalt vajadusest toetada seakasvatuse valdkonda seoses sigade Aafrika katku levikuga. 2015.a teine taotlusvoor avatakse vaid seakasvatajatele, et aidata nende tootmishoonetes sigade Aafrika katku vältimiseks rakendada vajalikke täiendavaid kohustuslike bioohutusnõudeid. Põllumajandusministri 23. novembri 2004. a määruse nr 179 „Sigade klassikalise katku ja sigade aafrika katku tõrje eeskiri” muudeti ja bioohutuse nõudeid karmistati Põllumajandusministri 6. augusti 2015. a määrusega nr 78, muudatus jõustub 10. augustil 2015. aastal ja uued nõuded hakkavad kehtima alates 1. septembrist 2015.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Põllumajandusministeeriumi maaelu arengu osakonna maaettevõtluse büroo peaspetsialist Eve Salumaa (625 6576, eve.salumaa@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (625 6202, jaana.lepik@agri.ee). Keeleliselt toimetas eelnõu Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu kohaselt sätestatakse erisus 2015. a teiseks taotlusvooruks ja pikendatakse 2015. aastal esimeses taotlusvoorus esitatud taotluste puhul tegevuste elluviimise tähtaega.

2015. a teises taotlusvoorus võimalik toetust taotleda vaid neil põllumajandustootjatel, kes tegelevad PRIA poolt hallatava põllumajandusloomade registri andmetel 1. juuli 2015 seisuga seakasvatusega. Toetust saab taotleda ettevõtja, kes on esitanud loomatauditõrje seaduse § 19⁶ lõike 1 punkti 1 kohaselt majandustegevuse teate sigade pidamisega tegelemise kohta 1. juuli 2015.a seisuga ning on ka reaalselt 2015. aasta jooksul sellel tegevusalal tegutsenud. Tegevusalal tegutsemist tõendab sigade olemasolu PRIA põllumajandusloomade registris 2015. aasta 1.mai seisuga või kui taotlejal registri andmetel 1. mai seisuga sigu ei olnud (näiteks oli toomistsüklis ajutine paus või loomad hangiti hiljem), tuleb taotlejal sigade omamist muul viisil dokumentaalselt tõendada.

Nimetatud muudatuse eesmärk on võimaldada just seakasvatajatel täiendavate investeeringute tegemine olukorras, kus sigade Aafrika katk on jõudnud põllumajandusettevõtetesse ning riik on juba kehtestanud karmimad bioohutuse alased nõuded ja vajadusel võib kehtestada veelgi täiendavaid nõudeid.

Taotlejal on võimalik taotleda toetust kahel eesmärgil. Esimene võimalus on ette nähtud ettevõtjale, kes jätkab tegutsemist seakasvatajana ja teeb investeeringu sigade katku ohu korral rakendatavate täiendavate bioohutusmeetmete ja abinõude täitmiseks või tõhustamiseks. Sellisteks tegevusteks on näiteks seakasvatuse ümber piirdeaia rajamine ja desovannide ostmise ja paigaldamine, mis on bioohutusnõuetest tulenevalt seakasvatushoone nõutavad osad.

Teiseks võimaluseks on seakasvatuse valdkonnas seni tegutsenud ettevõtjal taotleda toetust eesmärgiga lõpetada edaspidine tegevus seakasvatajana, tehes vastava märke taotlusele. Kui taotleja märgib taotlusel, et ta lõpetab tegevuse seakasvatajana, siis tuleb seakasvatusega tegelemine lõpetada 1. septembriks 2015 ja uuesti alustada ei tohi enne viie aasta möödumist arvates toetuse viimase osa maksmisest. Seakasvatavad, kes on võtnud kohustuse seakasvatuse alase tegevuse lõpetamiseks, saavad teha investeeringu muu põllumajandusliku tegevusega tegelemiseks.

Määruse § 3 lõikes 2 sätestatud tingimus, et seakasvatust lõpetada kavatsev ettevõtja suurim osa müügitulust pidi eelneval aastal pärinema seakasvatuse valdkonnast, ei kohaldu 2015. aasta teises taotlusvoorus toetuse taotlejate kohta.

Kui investeering tehakse bioohutusnõuete täitmiseks või tõhustamiseks, tuleb taotlus kooskõlastada enne PRIA-le esitamist Veterinaar- ja Toiduametiga, kes hindab, kas kavandatud investeering on suunatud bioohutuse nõuete täitmisele.

Eelnõu kohaselt sätestatakse 2015. aastal esimeses taotlusvoorus esitatud taotluste puhul erisus tegevuste elluviimise tähtaja arvestamisel, mille kohaselt algab tegevuse elluviimiseks ettenähtud tähtaja arvestamine toetuse esimese osa maksmise otsuse tegemise päeva asemel päevast, mil PRIA kannab toetusraha esimese osa toetuse saaja arvelduskontole.

Erisuse tegemine on tingitud asjaolust, et esimeses taotlusvoorus jääb toetuse väljamaksmise otsuse ja tegeliku toetusraha väljamaksmise vahele tavapärasest pikem periood seoses Euroopa Liidu toetuste rahastamisallika valikuga. Esialgu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670), artikli 7 lõike 2 ja artikli 14 lõike 1 alusel kavandatud Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondile üle kantud vahendite kasutamine kõnealuse toetuse väljamaksmiseks ei osutunud enne oktoobri keskpaika võimalikuks ning alternatiivse lahendusvariandi rakendamisega kaasnes mõningane täiendav ajakulu.

Kuivõrd eeltoodud põhjustel pikeneb toetuse saajatele toetuse maksmise tähtaeg, on õiglane pikendada ka toetuse saaja tegevuste elluviimise aega. Tegevuse esimene osa, mis on 75% äriplaanis kavandatud kulutuste maksumusest, tuleb ellu viia kuue kuu jooksul arvates toetusraha esimese osa väljamaksmisest. Tegevuse teine osa ehk kõik äriplaanis kavandatud tegevused kokku tuleb ellu viia 12 kuu jooksul arvates toetusraha esimese osa väljamaksmisest. Esimese taotlusvoorus määratud toetuse esimese osa väljamaksmine toimub 2015. a augusti esimeses pooles.

“Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine” muutmise määrus 2015. aastal esimeses taotlusvoorus esitatud taotluste puhul tegevuste elluviimise tähtaja arvestamisel erisuse sätestamiseks esitati EIS-i 31.07.2015 eraldiseisva eelnõuna (algataja viide 4.1-6/1504), kooskõlastamiseks esitatud eelnõule arvamusi või kommentaare ei esitatud. Tulenevalt vajadusest teha kiireloomuline muudatus seoses sigade Aafrika katku levikuga (esitati EIS-i 04.08.2015, algataja viide 4.1-6/1552), oli otstarbekas erinevad määruse muudatused koondada käesolevasse määruse muutmisse.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 908/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses makse- ja muude asutustega, finantsjuhtimisega, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmisega, kontrollieeskirjadega, tagatistega ja läbipaistvusega (ELT L 255, 28.08.2014, lk 59–124), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega (ELT L 227, 31.07.2014, lk 69–124), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

4. Määruse mõjud

Määrus annab lisavõimalused seakasvatajatel bioohutuslaste nõuete täitmiseks vajalike tegevuste finantseerimiseks. Määrus aitab kaasa sigade Aafrika katku leviku piiramisele väiksemates ettevõtetes.

2015. a esimeses taotlusvoorus esitatud taotluste puhul pikeneb toetuse saaja äriplaanis kavandatud tegevuste elluviimise tähtaeg, mis võimaldab toetuse saajal planeerida paindlikumalt tegevuste elluviimise aega ja annab kindluse, et toetuse saamiseks võetud kohustused suudetakse täita õigel ajal.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega lisakulusid ei kaasne.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Rahandusministeeriumile õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemis EIS, kes kooskõlastasid eelnõu märkusteta ja arvamuse esitamiseks “Eesti maaelu arengukava 2014–2020” seirekomisjoni liikmetele, kes märkusi ei esitanud. Eelnõu on koostatud koostöös PRIAga.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ants Noot

Kantsler